QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSEPH MIFSUD
B.A. (LEG. & INT. REL.), B.A. (HONS.), M.A. (EUROPEAN), LL.D.

Il-Pulizija
(Spettur Mario Xiberras)
(Spettur Oriana Spiteri)

vs

Jeremy Borg
Martin Galea

Illum 18 ta' Jannar, 2020

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputati **Jeremy Borg** detentur tal-karta ta l'identita bin-numru 295901(L) u **Martin Galea** detentur tal-karta ta l'identita bin-numru 527694(M) billi huma akkuzati talli fil-lejl ta bejn il-5 u s-6 ta' Settembru 2019, ghall-habta ta' 0200hrs u 0230hrs minn post bl isem Propjeta Triq tal- Gardiel, Marsascala;

1) bil-ħsieb li jwettqu serq, urew b'atti esterni u taw bidu għall-esekuzzjoni ta' dan id-delitt, liema delitt ma ġiex esegwit minħabba xi ħaġa aċċidentali

u indipendenti mill- volonta taghhom, u liema serq li kieku seħħ kien ikun ikkwalifikat bil- mezz, bil hin, u bil- valur li jeccedi il €2,329.37 u dan ghad dannu ta' Daniel Mallia detentur tal-karta ta l'identita bin-numru 572190 (M) u/jew ta' xi persuna/i u/jew ta' xi entita' u/jew entitajiet ohra;

2) Ukoll talli fl- istess dati ħin u ċirkostanzi volontarjament ħassru jew għarrqu ħwejjeġ ħaddieħor, mobbli jew immobli u dan sar ghad-dertiment ta' Daniel Mallia detentur tal-karta ta l-identita bin-numru 572190 (M) u/jew ta' xi persuna/i u/jew ta' xi entita' u/jew entitajiet ohra;

Martin Galea wahdu akkuzat ukoll:

3) Talli renda ruhu komplici f'delitt billi b'xi mod li jkun, xjentement, ghen jew assista lil awtur fl-att li bihom id delitt gie ippreparat u kkunsmat.

Il-Qorti giet mitluba sabiex titratta lill imputat Martin Galea bhala ricediv ai termini tal-artikoli 49, 50 u 289 tal-Kap 9 tal-Ligiijet ta' Malta, b'diversi sentenzi li saru definitivi u ma jistghux jigu mibdula u lil Jermey Borg bhala recediv ai termini tal- artikoli 49 u 50 tal- Kap 9 tal- Ligijiet ta' Malta.

Ikkunsidrat:

Semghet l-ammissjoni ta' l-imputati kif registrata fl-atti fis-seduta tallum ghall-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront taghhom.

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 392A(1) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u cioe' wara li l-imputati wiegbu li huma hatja, din il-Qorti wissiethom b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-

twegiba taghhom u tathom zmien xieraq sabiex jekk iridu jergaghu lura minnha u kien biss wara li staqsiethom t-tieni darba wara li kkonsultaw mal-avukat Josette Sultana li l-Qorti ghaddiet sabiex taghti kaz din l-ammissjoni taghhom.

Illi ghalhekk fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-istess imputati, il-Qorti tiddikjara li m'ghandiex triq ohra salv li ssib lill-imputati hatja ta' l-imputazzjonijiet migjuba kontra taghhom.

Semghet lill-Prosekuzzjoni u d-Difiza jitrattaw fuq il-piena. Il-Qorti nnutat li l-fedina penali tal-imputat Jeremy Borg hi kwazi netta u hemm il-fattur tal-eta' li ghandu tmintax (18)-il sena. Mhux l-istess ghal Martin Galea li xilef dufrejh mal-gustizzja ghal diversi drabi u anke inghata kemm-il darba cans jirritorna lura fis-socjeta' bhala cittadin denju.

Rat l-atti kollha ta' dan il-procediment u d-dokumenti esebiti.

DECIDE:

<u>Fil-konfront ta' Jeremy Borg:</u>

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti wara li rat Artikoli 17(f), 41, 261(b)(f)(c), 289 u 325(1) tal-Kap 9 tal-Ligiijet ta' Malta ssib lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba fil-konfronti tieghu kif minnu ammessi u tikkundannah hdax (11)-il xahar prigunerija izda, billi l-Qorti hija tal-fehma

li fic-cirkostanzi tieghu hemm lok li tinghata sentenza sospiza a tenur ta' l-Artikolu 28(A)(1) tal-Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta, tissospendi t-terminu ta' hdax (11)-il xahar prigunerija ghal erba' (4) snin b'effett mid-data ta' din is-sentenza.

A tenur ta' l-Artikolu 28(A)(4) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-Qorti spjegat lill-imputata bi kliem car ir-responsabbiltà taghha taht l-Artikolu 28B tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta jekk tikkommetti matul il-perijodu operattiv ta' din is-sentenza sospiza, reat li ghalih hemm piena ta' prigunerija.

Huwa rilevanti li hawn issir referenza ghas-sentenza **Il-Pulizija v. Maurice Agius** moghtija mill-Imhallef Vincent Degaetano fit-13 ta' Novembru 2009 u li din il-Qorti trid twassal biex il-pubbliku jkun konxju ghaliex il-Qrati taghna f'certu kazijiet timponi sentenza ta' prigunerija sospiza:

> **"7. Din il-Qorti hi konxja li spiss is-sentenza ta' prigunerija sospiza tigi kkritikata. Gie li tigi malament applikata anke mill-qrati, partikolarment qrati ta' prim istanza, u huwa proprju ghalhekk li l-Avukat Generali ghandu d-dritt ta' appell anke mill-piena (salv certi limitazzjonijiet). F'dan il-kaz l-appellant Avukat Generali mhux qed ighid li l-piena ta' prigunerija sospiza ma setghetx tigi applikata (ghax, per ezempju, il-minimu applikabbli kien jeccedi s-sentejn prigunerija indikat fl-Artikolu 28A(1) tal-Kap. 9, jew ghax kien hemm xi ostakolu iehor, bhal, per ezempju, dawk indikati fil-paragrafi (a), (b) u**

(c) tas-subartikolu (7) tal-imsemmi Artikolu 28A), izda qed jghid li ma kellhiex tigi applikata tenut kont tac-cirkostanzi partikolari tal-kaz. Fi kliem iehor, qed jghid li l-piena, bis-sospensjoni b'kollox, kienet fil-parametri tal-ligi, izda li f'dan il-kaz ma kellux ikun hemm tali sospensjoni.

"8. Fis-sentenza taghha tat-23 ta' Settembru 1994 fl-ismijiet *Il-Pulizija v. Anthony Wood* din il-Qorti (kif illum presjeduta) kienet spjegat kif Qorti ta' Gustizzja Kriminali ghandha taffronta l-kwistjoni jekk ghandhiex timponi o meno sentenza ta' prigunerija sospiza, u dan kemm fuq l-iskorta tal-gurisprudenza tal-qrati Inglizi u tal-ligi Ingliza kif kienet dak iz-zmien u precedentement[1], kif ukoll fuq l-iskorta ta' gurisprudenza lokali[2]. Huwa car, anke fid-dawl tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 28A[3], li l-ewwel haga li qorti trid tiddecidi hi jekk il-kaz jimmeritax piena ta' prigunerija, b'mod li jigu eskluzi (jekk kienu talvolta applikabbli u mhux aprioristikament eskluzi mill-legi stess) mizuri bhal ordnijiet maghmula taht l-Att dwar il-*Probation* jew multa. Jekk jigi stabbilit, tenut kont tac-cirkostanzi kollha, li l-kaz kien jimmerita prigunerija, il-gudikant irid jghaddi ghat-tieni

[1] Id-disposizzjonijiet taghna dwar is-sentenza ta' prigunerija sospiza huma mudellati fuq il-ligi Ingliza, ligi, li ghandu jinghad, illum tbiddlet hafna mill-mudell li fuqu bbaza ruhu l-legislatur Malti.

[2] Il-**Pulizija v. Joseph Said** App. Krim. 26/11/1992.

[3] 28A(2): "Qorti ma ghandhiex titratta ma' hati permezz ta' sentenza sospiza hlief jekk il-qorti jkun jidhrilha li l-kaz ikun wiehed li fih <u>sentenza ta' prigunerija kienet tkun xierqa</u> fin-nuqqas ta' xi setgha li tissospendi dik is-sentenza…" (sottolinear ta' din il-Qorti).

stadju, u cioe` biex jiddetermina t-tul ta' tali prigunerija. Hawn ukoll il-gudikant ma jridx joqghod ihares lejn is-subartikolu (1) tal-Artikolu 28A u jipprova jara kif ibaxxi l-piena biex igibha ma teccedix is-sentejn. Il-piena ta' prigunerija trid tkun dik il-piena li oggettivament taghmel ghall-kaz, indipendentement minn jekk tkunx tista' tigi sospiza o meno. Huwa biss jekk il-piena hekk oggettivament stabbilita ma tkunx ta' aktar minn sentejn prigunerija li l-gudikant jghaddi ghat-tielet stadju, u cioe` biex jikkonsidra jekk ghandux jissospendi o meno tali piena (ghal periodu ta' mhux anqas minn sena u mhux izjed minn erba' snin). Huwa evidenti li l-ewwel haga li trid issir f'dana t-tielet istadju hi li wiehed jara jekk hemmx xi ostakolu statutorju ghal tali sospensjoni (bhalma huma l-paragrafi (a), (b) u (c) tas-subartikolu (7), gja` msemmi, tal-Artikolu 28A, jew bhalma wiehed isib fl-Artikoli 337A u 22(9) tal-Kapitoli 9 u 101 rispettivament); jekk ma hemmx tali ostakoli, allura, u allura biss, tqum il-kwistjoni ta' jekk il-piena ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza[4] u, jekk ghandha tigi sospiza, x'ghandu jkun il-periodu operattiv taghha (cioe` ghal kemm zmien tibqa' hekk sospiza fuq ras il-hati). Huwa minnu li, kif jispjega l-Professur David Thomas fil-ktieb tieghu Principles of Sentencing[5] *"[the] difficulty that arises at this point is that if the first two stages have been followed correctly, all factors which*

[4] Ara wkoll **R. v. O'Keefe** (1969) 2 QB 29; [1969] 1 All ER 426.

[5] Cambridge Studies in Criminology, Heinemann (London) 1979, pp. 244-245.

are relevant to the sentence should have been taken into account already. The sentencer must either give double weight to some factors for which he has previously made allowance in calculating the length of the sentence, or search for some new factors which will justify suspension although they are not relevant to the other issues which the sentencer has already considered." **Din il-Qorti, fis-sentenza taghha aktar il-fuq imsemmija (ta' Anthony Wood) hadet linja aktar prammatika milli forsi teoretika jew akkademika u, fuq l-iskorta ta' sentenzi precedenti, stabbiliet li s-sentenza sospiza, oltre li ghandha tkun applikata bhala eccezzjoni u mhux bhala regola, ghandha tinghata f'kaz ta' xi cirkostanza partikolari li minhabba fiha l-qorti thoss li ma jkunx opportun li tapplika l-piena "normali" preskritta mill-ligi ta' prigunerija b'effett immedjat. Fi kliem iehor, hemm bzonn li jkun hemm cirkostanza (jew cirkostanzi) specjali (mhux necessarjament, pero`, cirkostanzi specjali u straordinarji bhalma jissemmew fl-Artikolu 21 tal-Kap. 9) li jaghmlu l-eccezzjoni (is-sospensjoni tal-piena ta' prigunerija) aktar indikata ghar-retta amministrazzjoni tal-gustizzja mir-regola (il-piena karcerarja b'effett immedjat).**

"9. Naturalment huwa mpossibbli li wiehed jiddetermina aprioristikament x'inhi jew x'tista' tkun tali cirkostanza (jew cirkostanzi), jew li jipprova jiddefiniha. Il-buon sens, pero`, jissuggerixxi diversi cirkustanzi, u kriterji ohra, li ghandhom jitqieghdu fil-kfief tal-mizien: il-gravita` tar-reat, il-mod kif

ikun twettaq, l-impatt fuq is-socjeta`, il-hsara rizultanti, jekk wiehed ghamilx tajjeb ghal dik il-hsara, il-koperazzjoni u l-ghajnuna li wiehed ikun ta lill-pulizija fil-kors tal-investigazzjoni, l-ammissjoni bikrija (b'mod li l-istat ma jinkorrix f'aktar spejjez), l-impatt tas-sospensjoni jew tan-nuqqas ta' sospensjoni kemm fuq il-persuna misjuba hatja kif ukoll fuq is-socjeta`, jekk il-persuna misjuba hatja hix perikoluza u/jew x'indikazzjonijiet hemm li hija tista' terga' tikkommetti reat iehor (simili jew ta' xorta ohra), u hafna u hafna cirkostanzi ohra."

Fil-konfront ta' Martin Galea:

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti wara li rat Artikoli 17(f), 41, 45, 49, 50, 261(b)(f)(c), 289, 325(1) tal-Kap 9 tal-Ligiijet ta' Malta ssib lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu kif minnu ammessi u tikkundannah hdax (11)-il xahar prigunerija.

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat